

Případ č. 4

Chlapec, 14 let, diparetická forma MO, volba střední školy – profesní směřování

Dg.: tělesné postižení, PO III, mobilní, chůze samostatná částečně, nezvládá delší úseky, narušena celková koordinace, problémy s koncentrací. Není si jistý volbou střední školy

Východiska

Chlapec v běžné ZŠ, rodinné zázemí bez problémů, je zde však nejednotnost ohledně volby střední školy a to jak mezi rodiči tak i mezi rodiči a chlapcem. Škola je známá svým kladným přístupem k inkluzi, žáka podporují, má s inkluzí dlouhodobou zkušenost.

V 9. třídě je třídní učitelka a zároveň speciální pedagog, která Petra podporuje v jeho zálibě v jazycích, kdy zejména angličtina je jeho koníčkem a má v ní dobré výsledky. Třída je dynamická skupina žáků, včetně Petra, čtrnáctiletého chlapce se spastickou diplegií, což je onemocnění ovlivňující svalovou koordinaci a jemnou i hrubou motoriku. Petr používá k pohybu chodítka a často je pro něj náročné ujít delší vzdálenosti. Občas potřebuje více času a podporu při úkolech vyžadujících jemnou motoriku, jako je psaní nebo používání počítače. Petrovi rodiče, manželé Novákovi se výrazně angažují v prosazování jeho vzdělávacích potřeb a zdůrazňují důležitost jeho účasti na všech aktivitách, což je Petrovi občas nepříjemné.

Komplexnost a realističnost

Školní rok je v plném proudu a blíží se každoroční vánoční aktivity. Jedná se o velmi očekávanou událost, na které studenti představují projekty, konají se doprovodné akce. Petr je nadšený, že bude součástí vánočních příprav, ale má obavy, zda se dokáže plně zapojit do aktivit, které zahrnují fyzický pohyb a koordinaci.

Situace se vrství s různými složitostmi:

- Někteří spolužáci si nejsou jisti, jak Petra smysluplně zapojit, což vede k napětí mezi touhou po inkluzivitě a potřebou efektivity skupinových aktivit.
- Kolegové učitelé, jako například pan Hromada v tělesné výchově, se potýkají s tím, jak upravit aktivity tak, aby se jich Petr mohl účastnit, aniž by zbytečně upozorňoval na své postižení.
- Paní spec. pedagožka je odhodlána vytvořit inkluzivní prostředí, ale potýká se s problémem, jak vyvážit individuální podporu Petra s uspokojováním různorodých potřeb ostatních studentů.

3. Etické a profesní aspekty

- **Morální dilemata:** Jak mohou pedagogové a studenti zajistit, aby se Petr cítil začleněný a oceňovaný, aniž by byla ohrožena spolupráce v rámci vánočního projektu? Je spravedlivé měnit skupinové hodnocení s ohledem na Petrova fyzická omezení, a pokud ano, jak by to mělo být provedeno?
- **Profesní standardy:** Paní učitelka musí sladit své strategie se školními vzdělávacími zásadami týkajícími se inkluze a přizpůsobení. Musí také zajistit, aby byl Petrův individuální vzdělávací plán (IEP) účinně začleněn do postupů ve třídě.

- **Kulturní citlivost** Zásadní je zapojení všech žáků do dialogu o inkluzivitě, aniž by byl Petr stigmatizován.

4. Rozhodovací body

- **Kritické volby:**
 - Měla by paní učitelka upravit očekávání od projektu pro Petra nebo by měla povzbudit tým, aby se kreativně přizpůsobil a zároveň zachoval standardní očekávání?
 - Jak by mohla škola využít své zdroje, například zajistit osobního asistenta, aby zvýšila jeho účast a učení, aniž by ho vyčlenila?
- **Otázky k zamyšlení:**
 - Jak mohou pedagogové efektivně vyvážit inkluzivitu se zachováním vzdělávacích standardů a spravedlnosti pro všechny studenty?
 - Jaké alternativní strategie by mohly existovat pro podporu Petrovy aktivní účasti?
 - Jak mohou učitelé a studenti vést diskuse o různých schopnostech a problémech jako o pestré součásti prostředí třídy?
 - Co znamená diagnóza? Jaké jsou její možné dopady? Na co je potřeba brát zřetel u dospívajících?
 - Jaký byste navrhovali postu v oblasti kariérního poradenství?
 - Jak je možné Petra podpořit ve strategiích učení a jak využít jeho silných stránek?